

ПОЛІТИКА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ АГРАРНОГО СЕКТОРУ щодо ведення весняно-польових робіт на тимчасово окупованих територіях

Стан справ

На момент початку весняно-польових робіт 2022 року низка територій України опинилась під тимчасовою окупацією країни-агресора. За умов ведення воєнних дій були порушені традиційні ланцюги поставки матеріально-технічних ресурсів, ускладнені розрахунки за придбану продукцію, банківські установи або взагалі перестали працювати, або відмовляють у кредитах з огляду на високі ризики, земельні ресурси виявилися засміченими вибуховими матеріалами та пристроями. Війна зумовила також певні зміни в кадровому забезпеченні виробництва. Окрім того, 15 березня вступив в силу закон, яким запроваджується суттєва кримінальна відповідальність за співпрацю з окупантами. Тож проведення весняно-польових робіт виявилось виключно проблематичним.

Однак час йде, земля не чекає і весняно-польові роботи мають бути проведеними у належні терміни. Аграріїв окупованих територій прагнуть виконати свій професійний обов'язок щодо забезпечення продовольчої безпеки України та світу. Однак і них виникають цілком слушні питання стосовно лінії поведінки за умов, які складаються на місцях. Ці питання вони адресують як органам державної влади, так і своїм галузевим асоціаціям.

І держава, і профільні асоціації не мають права залишити сільгоспвиробників на самоті. Вони зобов'язані відповідально підійти до вимог сільських трударів і надати чіткі відповіді на питання, пов'язані з умовами проведення весняно-польових робіт на окупованих територіях.

Позиція держави

Верховною Радою України прийнято закон № 2108-IX [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність»](#). В цьому законі надається визначення поняття «колабораційна діяльність» (стаття 111-1), яка, зокрема включає провадження господарської діяльності у взаємодії з державою-агресором, незаконними органами влади, створеними на тимчасово окупованій території, у тому числі окупаційною адміністрацією держави-агресора. Така діяльність карається штрафом до 10 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (12 404 000 грн.) або позбавленням волі на строк від 3 до 5 років, з позбавленням права займатися певною діяльністю на строк від 10 до 15 років та з конфіскацією майна.»

Закупівля матеріально-технічних ресурсів від компаній країни агресора, продаж їм продукції, теоретичні підпадає під дію цієї статті. Це стримує сільгоспвиробників від ведення господарської діяльності, змушує лишати поля необробленими і незасіяними.

ГС АСУ звернулася з офіційним листом до Міністерства аграрної політики і продовольства України з вимогою надати офіційне трактування положень пункту 4 статті 111-1, які стосуються ведення господарської діяльності на окупованих територіях (додається). Станом на 29.03.2022 відповіді на цей лист не отримано.

Позиція ГС АСУ

З огляду на те, що

- 1) сільськогосподарські підприємства середнього розміру (оброблять до 10 000 га на території декількох сусідніх громад та мають річний оборот до 100 млн. грн.) є законослухняним, добросовісним бізнесом, який веде господарську діяльність виключно легально і добросовісно сплачує всі належні податки і за форсмажорних обставин він також не має наміру порушувати чинне законодавство,
- 2) Президент України у своєму зверненні закликав аграріїв докласти всіх сил для належного проведення весняно-польових робіт,
- 3) аграрні підприємства налаштовані виключно патріотично і всім серцем прагнуть виконати свій професійний обов'язок щодо забезпечення продовольчої безпеки держави,
- 4) аграрії окупованих територій вірять у здатність ВСУ очистити від окупантів зайняті території у короткі терміни з надією дивляться у майбутнє, вони впевнені, що зібраний урожай буде купувати і експортувати саме Україна,
- 5) щойно прийнятий закон під колабораційною діяльністю має на увазі добровільні контакти та добровільну співпрацю з структурами країни агресора, прихильне ставлення до ідеології, світогляду окупантів,
- 6) аграрії окупованих територій, які є членами ГС АСУ, є патріотами своєї держави, заяви про зміну світогляду вони можуть зробити хіба що під загрозою тортур та застосування зброї та інших крайніх обставин,
- 7) аграрії окупованих територій поставлені перед дилемою або порушити законодавство про колаборацію і виконати свій професійний обов'язок перед країною і світом, або дотриматися норм закону і відмовитися від проведення весняно-польових робіт з огляду на форсмажорні обставини,

вважаємо, що взаємодія сільгосп підприємств на окупованих територіях, спрямована на забезпечення проведення весняно-польових робіт є **вимушеною, а не добровільною** співпрацею з окупантами і не підпадає під дію пункту 4 статті 111-1 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність».